

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת בא
י' שבט תשפ"ד

שנה כד גליון א'קמג

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

הדרה"נ	מוצ"ש	ר"ת
4:40	5:42	בני ברק
4:25	5:41	ירושלים
4:39	5:58	בארא פארק

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר, דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שיה לבית (יב, ג) נצטוו כאן בני ישראל שעל כל אחד להקריב קרבן פסח, ודיבור זה היה

שיחת קודש מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לפיכך רצה לזכות את ישראל במצוות ומעש"ט שיעמוד לזכותם בשעת יציאת מצרים

ופסחתי עליכם. {ד} וככה תאכלו אותו וכו' ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה' (יא, יב) וברש"י בחיפזון בבהלה ומהירות ע"כ. ולהבין יש, מפני מה נצטוו

ישראל דווקא לאכלו בחיפזון במהירות וכו' ולא בנחת ובשלוה.

{ה} "ואכלתם אותו בחיפזון", ובגמ' (ברכות ט) נחלקו שם ראב"ע ור"ע דלשיטת ראב"ע חיפזון דמצרים שהיה בחצות לילה, דאז מתו בכורי מצרים, ולכן נחפזו המצריים שייצאו עם ישראל מארמ"צ, ולכן סובר הוא ג"כ שאכילת קרבן פסח זמנו עד חצות.

ולשיטת ר"ע בחיפזון של ישראל שזה היה בעלות השחר שהגיע זמנם לצאת ואז נחפזו לצאת, ולכן זמן אכילת קרבן פסח הוא עד עלות השחר עיי"ש. ולהבין שיטת ראב"ע ור"ע בטעם מחלוקתם.

והנראה לבאר כל זה דהנה ידוע דמצב בני ישראל בארץ מצרים היה רח"ל בשפל המצב, עד כדי כך שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה רח"ל ולא היה להם שום זכות שעיי"ז יצאו ממצרים, וכמ"ש "ואת ערום ועריה", שהיו בני ישראל בארץ מצרים ערומים מן המצוות, אבל הקב"ה שברוב רחמיו וחסדיו חפץ להוציאנו מעבדות לחרות עולם, לפיכך רצה לזכות את ישראל במצוות ומעש"ט שיעמוד לזכותם בשעת יציאת מצרים, ועיי"ז לא יעזו המקטרגים לקטרג על כלל ישראל שום קיטרוגים, וכמו שקיטרגו בקרי"ם הל לו והללו כידוע ואעפ"כ לא נתקבל קיטרוגם, וברש"י ד"ה והיה לכם למשמרת וז"ל ק: "ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים, הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו ולא היו בידם מצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר (שם ז) ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצוות דם פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה, שנאמר (שם ו) מתבוססת בדמין, בשני דמים, וכו' משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה". ע"כ עיי"ש.

ולכן ציוה לנו הקב"ה לקחת קרבן פסח ד' ימים קודם המושך בעמ"ב

בראש חודש כדרשת חז"ל, ועיין ברש"י ד"ה "אל כל עדת ישראל לאמר וכו' בעשור לחודש", דברו היום בראש חודש שיקחוהו בעשור לחודש, ע"כ.

{א} ולכאורה צריך להבין מה שסידרו לנו חז"ל בהגדש"פ "פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שביהמ"ק היה קיים על שום מה על שום שפסח הקב"ה על בתי אבותינו במצרים וכו'".

ולכאורה כשפסח הקב"ה על בתי אבותינו הרי היה בליל פסח, והציווי זה בתורה כדלעיל כבר נאמר מראש חודש.

וכן צריך להבין המאמר של בעל ההגדה במצה ג"כ כנ"ל "מצה זו שאנו אוכלים על שום מה, על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה וגאלם", הרי כתוב מפורש בתורה ומצות על מרורים יאכלוהו (יב, ח) ועדיין אז לא היה הטעם שלא הספיק בציקם וכו', משום שטעם זו הוא רק בעת יצי"מ ממש וכאן היו עוד במצרים עד למחרת.

{ב} והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחודש הזה (יב, ו)

ובחז"ל הובא ברש"י הק' וז"ל ק"ד"ה "הזה": פסח מצרים מקחו בעשור, ולא פסח דורות, ולכאורה מפני מה נצטוו דווקא כאן בפסח דיצי"מ ד' ימים משא"כ בפסח דורות לא נצטוו כן.

{ג} ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף ועל הבתים אשר יאכלו אותו בהם (א, יג) והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עליכם (ג, יב) (ועיין ברש"י מה שפירש בוה).

ולכאורה מה היו צריכים לסימנים הללו והלא גלוי וידוע לפניו יתברך וחשיכה כאורה לפניו וידוע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותיהם, ולפניו נגלו כל תעלומות לב, ואינו צריך ח"ו לשום סימן, וא"כ לאיזהו צורך נצטוו ישראל לשים על המזוזות ועל המשקוף ועל הבתים, ועיי"ז וראיתי את הדם

גבורתו בתורה דא"ה מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

עוד מרבינו לרגל יומא דהילולא של מרן קוה"ק רבינו דוד מלעלוב זיע"א

כן ידוע שהרה"ק מרן רבי דוד מלעלוב זיע"א מאד הסתיר את תוקף גבורתו בתורה.

בס' אביר הרועים (תולדות בעל אבני נור) מביא שגדלותו בתורה של הרה"ק מרן מוהר"ד מלעלוב כמדריגת רבי יהונתן אייבשיץ, ובנסתר אין לו השגה.

עוד אמר שכל אחד יכול לבחור לעצמו רבי בעלמא הדין ורבי בעלמא דאתי, והוא בחר לו לעצמו את מרן מוהר"ד מלעלוב לרבי בעלמא דאתי.

והנה אעפ"י שהסתיר תורתו, הרי לענין מקוואות הראה גבורת עוזו בתוה"ק, וכששמע פעם שבעיירה אחת לא הרשה הרב לחמם המקוה, נסע במיוחד להשפיע על הרב דמתא שלא היה חסיד, ואז יצא מגדרו ודיבר עמו בארוכות בעמקי סוגיות מקוואות, והרב נתפעל מאד ואח"כ שאל להרב מדוע אינו נותן להחסידים לחמם המקוה, ואמר לו טעמו מאיזה גמרא, ומרן מוהר"ד הפריך את סברתו ואמר לו טעם אחר, חזינן מכאן גודל ענין של מקוה שכדי לעזור בענין מקוה יצא מגדרו להראות גדלותו בתורה.

ט"ו בשבט הבעל"ט

מתרגום קהן הקדשה
מחמשה עשר בשבט, ר"ה לאלנות מתחום קהן הקדשה. (עבודת שרא)
תשובה
בט"ו בשבט הזמן מועד לעשות תשובה ולתקן כל הפגמים, שיוצא השפעות טובות לכל בת ישראל, ושיהיה השכינה שרא בינהון. (פלא דעין האויאסטיי)
ראש השנה לאיך היינו עין התורה
הגד"ק בעל אהל של ר"ל אבר, כי בכל שנה אחר ט"ו בשבט, מרגיש שינוי לטובה בחיודו תורה שלו, דעיקר ר"ה לאילן, קאי על החישי תורת.

וזה כי ביום זה ימלא לוסת להתחדשות בתורה, שהרי נאמר "כי האדם עץ השדה" וכן התורה נקראת "עץ החיים" וקוב"ה אוריתא וישראל חד הוא, ובוים זה שעלה מן השוק באילנות, ונבסן המים באילנות, אז כן הוא באדם שנבסן מן המים של עץ החיים, ואין מים אלא תורה, ופרות האילן רבנו על "תחיש תורה" שדם פירותיו של האדם. (ארץ צבי)

שיחת קודש המשך מעמ' א'

הפסח דע"ז יצא לנו שני דברים:

א' המסירות נפש שהיה להם לישראל בענין זה, וכמובא בחז"ל: "ולקחו כ"א מישראל שה לפסחו", כמו"ש בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית וגו', והמצריים ראו זאת ושאלום למה זה לכם, והשיבו לשוחטו לשם פסח כמוצות ה' עלינו, והיו שיני המצריים קהות על ששוחטין את אלהיהם ולא היו רשאים לומר להם דבר", ע"כ.

וזה מסי"ג של ממש מצד בני ישראל, דדבר זה היה כרוך בסכנת נפשות לקחת את אלוהי מצרים עבודה זרה שלהם ולשחטו כמוצות ה' עלינו, ובכל זאת לא נמנעו מלעשות כן.

ב' ארבעה ימים אלו ביטאו את חביבות המצוות שישנו לעם ישראל, דבארבעה ימים אלו היו מבקרים ובודקים את הקרבן מכל מום והיו קשורים בכרעי המיטה, וכל זה הוא מרוב חביבות ישראל למצוות ה' עלינו.

ובזה יובן דדווקא בפסח מצרים היו צריכים לד' ימי ביקור, משום שבזה נתוסף עליהם עוד זכויות ליציאת מצרים וכנ"ל, דע"י שקיימו את מצוות ה' במסי"ג עצומה וגם לרבות חביבת המצוה, באותו עת ע"י ניתוסף להם זכותים.

לפי"ז מובן מה שנצטוו לתת הדם על המזוזות ועל המשקוף ועל הבתים, דלכאורה וכי לסימנים צריך הקב"ה, אלא לפי הנ"ל דבני ישראל הידרו בחביבות המצוות, לכן נצטוו ג"כ לשים מדם הקרבן שיהיה לנגד עיניהם בכל עת,

ועי"ז ישמחו שמחה גדולה שהנה עתה זכו לקיים מצוה גדולה זו שציוה אותנו ית"ש, ובכל הליל הקדוש היו עי"ז בשמחה גדולה מרוב חביבות המצוה בכל עת שראו את הדם במקומות הללו, וממילא סימן זה היה לכלל ישראל.

וזה ג"כ כוונת חז"ל במה שדרשו עה"פ "והיה הדם לכם לאות", לכם לאות ולא לאחרים לאות, והכוונה בזה שזה לאות לישראל שקיימו המצוות באהבה וברצון חביבות המצוה.

דברי קודש הוצבים להבות מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א שנאמר בעצרת התעוררות ערב ר"ח שבט תשפ"ד בבית מדרשינו בארה"ב

למעשה כולנו צריכים לערוך ולעשות חשבון הנפש תמיד, כי זה כל תכליתנו, ומובא שכשיש חשבון הנפש למטה זה מזריד החשבון מלמעלה, ואם הלילה מתנהגים בהפקרות ולא עושים חשבון"נ אז זה לא טוב ח"ו נישט אזוי באטאמט. וכן מובא בספח"ק "מסילת ישרים" שמדבר על ענין זה שתמיד צריכים להיות בחשבון הנפש ולחיות תמיד בסדר זה. מתאספים אנו כאן ליידיע בגלל פטירת הרב ידידינו די מתפלל פון בית מדרשינו הרה"ח ר' אפרים שטיינורצאל זכרונו לברכה, ומי שזוכר רק לפני שנה וקצת הסתלק בארץ ישראל בצפת ביסורים אחד מאנ"ש גם הרב **יהואל זואקנין** ז"ל וממש לפני כמה חודשים גם נפטר ביסורים הרב **פנחס זונגפלד** ז"ל.

ממילא הייבים לערוך חשבון הנפש ואת זה עושים ע"י חשבון לתשובה, אם יש מעברים וקשיים צריכים להתחזק בתשובה, וע"י שמתחזקים בתשובה וזוכים לתשובה ותפילה וצדקה שמעבירין את רוע הגזירה וזוכים לשמחה ונחת והרחבה. **המנוח** הרב שטיינורצאל ז"ל יכולים לדבר עליו הרבה אבל הוא השאיר בצוואתו בקשה שלא יספידו אותו, אבל והחי יתן אל לבו להתחזק בתשובה וזה לא בפניו, ויש לדבר מעניני תשובה ואם עושים תשובה או זוכים לדברים טובים ונגאלים מהצרות, ולכן בעיקר צריכים ללמוד מדרך החסידות שלו והתשובה שלו ונספיד בענין תשובה.

מספרים עליו שהיה איש טוב לב ודאג לכל אחד לכל יהודי במאור פנים וקיבל כל אחד בסבר פנים יפות ותמיד חיך לכל אחד, לא שמעתי בחיי שהוא פעם גרם ליהודי אחר איזה סבל או שטעפע [הצקה], תמיד נהר בכבוד השני, קיים את מאמר חז"ל: "והוי מקבל כל האדם בסבר פנים יפות" ובשמחה, והינך תלמידים ומתי שיכל היה מרביץ תורה בשיעורי תורה במושב וקנים היה לו קהילה והכל עשה בשקט שטילרהייט.

תפילתו היתה בהתעוררות גדולה בפרט כשהתפלל כשליח ציבור לפני העמוד, ומתי שיכל התפלל ותפילתו היתה בהתעוררות וכסדר היה עסוק בתכלית ובחינוך הילדים שיעלו מעלה מעלה.

החיפוש וההיזור אחר הפרנסה היה מהדברים האחרונים אצלו, הוא היה מלא רוחניות, הכל היה אצלו כמה שיותר צו שטייגען אין רוחניות וזהו התכלית וכמו שמדבר על זה המסילת ישרים בהקדמתו שאם חיים מתוך חשבון הנפש זה מסייע צו שטייגען וכמו שאמר כל"ק "בואו חשבון", בואו ונחשב חשבוננו של עולם שטר מצוה כנגד הפסדה, כי הדבר הראשון שהיצי"ד נלהם ביותו הוא לא ליתן לחיות בחשבון הנפש, כי היצר יודע שאם יהודי יערוך לעצמו חשבון הנפש אז ממילא יתעורר ויעלה וישוב לאבינו שבשמים, ומי שאינו חי בחשבון הנפש הוא הופך לבזוי ומבוזה שטעסוק כל זמנו בחיפוש אחר ביועס והיצר מבלבל לו את מוחו ושחם ושלום הוא הולך להפסיד עוד כמה פרוטות עוד כמה דאלערס שהוא עלול להפסיד והכל בגלל שאינו חי בחשבון הנפש, ואם חיים בחשבון הנפש ממילא מתעלים און שטייגט מען.

ולכן איתא בפסוק הראשון בתורה הק' "בראשית" שהתורה התחילה בבראשית בשביל התורה וישראל שנקראו ראשית, ולעולם העליון לא לוקחים כלום אפילו לא את הכסא והשולחן, גארנישט לא לוקחים עמנו, מיר זאלן אלע דערלעבן משיח, רק הוייסע בארד הזקן הלבן והתורה והגמילות חסדים לוקחים איתנו שם למעלה, ממילא אם עורך חשבון הנפש הוא יודע שלא יכול לרמות עצמו ויודע מהיכן באת ולאן אתה הולך, כל אחד יודע זאת, ואפילו שידועים, אבל היצר מקרר ליידיער. המשך בעמ' ג

~ מדברי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ~

לרגל יומא דהילולא דהרה"ק קוה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א **לס' זלמען תספר באווי וכו'.**

חלק ב'

השבוע היה יו"ד של מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א שהיה אוהב ישראל האמיתי והיה קדוש עליון וצדיק אמת ומושיען של ישראל ואוהב ישראל האמיתי.

יש הרבה עובדות עליו מובא ומסופר כי חנות לממכר מלח היתה למרן רבינו, ובכ"ז דאג גם למתחריו, בחנויות האחרות. בבקרו של יום כשהיה רואה ששכנו אשר ברשותו חנות דומה, עדין לא השכים לעבודתו, היה הולך אליו לביתו ומקיצו כדי שלא יפסיד מהקונים הצובאים על חנותו, ולא הסתכל כלל על עצמו אלא העיקר שליהודים יהיה פרנסה ויהיה להם כל טוב.

מקום הציון סגולה לישועות

גם מספרים שהיה ידוע מקום הציון שהוא מקום של ישועות וסגולה להפטר מגיוס לצבא ולקבל ישועה שלימה מיוחדת להתפטר מהמיליטער, והיו כל מיני עובדות מסופר על כמה אחים אחד חלוש ואחד גיבור, ולא חששו שהחלוש ילקח, ושלוה את הגבור לילך לציון, ובסוף הגבור שהיה בציון ניצל והחלוש לא ניצל ונלקח לצבא.

אומרים בשם האבני נור מסוכטשוב שאמר שהרבי בעולם העליון שלו הוא הרבי ר' דוד מלעלוב זיע"א.

מסופר שפעם ראה את מרן מוהר"ד וראה שמיהר מאוד ושאלו למה ממחר הוא כ"כ, ענה לו מרן מוהר"ד שצריך הוא לפעול ישועות לכמה יהודים שינצלו מהצבא לכן עסוק הוא כל כך כדי לפעול עבורם הישועה, ובפולין ידעו שהוא מקום מיוחד להפטר מהצבא ובכלל להוושע בכל הישועות. **הוא** היה אוהב ישראל האמיתי ולא ראה רע על שום יהודי.

זכות די הייליגע רבי רבי דוד מלעלוב בן רבי שלמה ורביקה זאל מגין זיין אויף אייביג.

אוהב ישראל של כל הדורות

כידוע שהוא היה אוהב ישראל של העולם, ושל כל הדורות. וכידוע שהוא היה כולו אהבת ישראל ואוהב ישראל וידוע הסיפור שפ"א היה בנו חולה וכל העיר רעשה והתפללה לשלומו עד שהבריא, ולאחר כל זאת והנה זוגתו הצדקנית רואה שרבינו בוכה ושאלתו למה הוא בוכה הרי בנו ברוך ה' הבריא, וענה לה ברוב צדקתו שראה שרק כשבנו חולה אזי כל העיר בוכה ומתפללת ורועשת ואילו אם הבן של התופר או סנדלר העיר חולה ג"כ כל העיר צריכה היתה לרעוש ולהתפלל לשלומו.

המשך בעמ' ג

מסכתא דרבי דוד מלעלוב

אומרים בשם צדיקים משמו שכשמישיח יבוא יתווסף עוד מסכתא "מסכתא דרבי דוד מלעלוב", כמו כל שאר המסכתות של הש"ס,

מסכתא זו היא תורתו של רבי דוד מלעלוב זיע"א, והפשוט בזה יש לומר שהיא תהיה מסכתא של אהבת ישראל של רבינו, שהוא היה מיוחד במידה זו כנ"ל ולכן היא מסכתא שלימה, וכדאי בגמ' "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, איזהו פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, כהלל הוקן שאמר לגר מאי דסני עלך לחברך לא תעביד וזו היא כל התורה, דהיינו שכל התורה כלולה ב-ואהבת לרעך ושאר כל התורה הוא פירוש לזה.

ובאמת שיש הרבה פשטים ומפרשים שמפרשים מהו ש-ואהבת לרעך כמוך כל התורה כולה, דבשלמא בין אדם לחבירו מובן שתלוי בזה, אבל מה עם בין אדם למקום איך אפשר לומר שגם זה כלול ב-ואהבת לרעך כמוך ואיך הוא שכלפי זה ג"כ נאמר שזו כל התורה כולה, ואמנם בתורה"ק אי' פשטים עא"ס ולכן יל"פ שאי' בחול"ל שלא מצא הקב"ה כל מחויק ברכה לישראל אלא השלום, וממילא נמצא ששלום ואחדות הוא הכלי מחויק ברכה, ולכן קודם מ"ת היו כל ישראל כאיש אחד בלב אחד שרק אחר שהיו כל ישראל כולם כאיש אחד בלב אחד אז היה זה ההכנה הראוי לקבלת התורה, כי למ"ת הוא היה נצרך זו ההקדמה של האחדות של כל ישראל.

וממילא נמצא ויוצא יזכור שז"ה ואהבת לרעך כמוך ודווקא עיד"ז יכולים לזכות לקבל התורה"ק כמו שם בסיני. וזה מביא הקנין לכל התורה ומצוות, ולכן זה דייקא היה הכנה של קודם מתן תורה, וממילא נמצא שזהו כל התורה ולכן אמרו ואהבת לרעך כמוך זהו כל התורה.

השי"ת ירחם ויתן שנוכה לילך בדרכי הק' של קוה"ק רבינו דוד מלעלוב זיע"א שהיה כל כולו אהבת ישראל.

ובדרך רמזו אמר הוא זיע"א שאם היו כל ישראל באחדות גמורה והיו עושים יד אחת ממילא היתה להם יד גדולה וארוכה שמגעת עד כסא הכבוד והיו ממשיכים משם כל רחמים וחסדים שנצרכים להם עם הישועה וגאולה השלימה בב"א. והגם שאין לנו שום השגה במאמריו הק' עכ"ז פון אויבן אויף יל"פ בדברי קדשו לפי מה שמוצא שמחלוקת רח"ל היא גורמת לקטרוגים.

כי באם ישנה אחדות בישראל לא יכול לחול עליהם קטרוג ונסתם פי המקטרג ופי היצה"ר כי על ציבור אין לו שליטה ולכן כשהם באחדות נתן הם ציבור ואין לו שליטה ויכולת קטרוג עליהם ורק על פרט שייר קטרוג ולא על כלל.

עצרת התעוררות
בבית מדרשינו
המשך מעמ' ב'

ולכן מאוד חשוב והתכלית היא שיהיה לכל אחד שיעורי תורה בהתמדה לקבוע זמן מסוים ללמוד ספר הסידות וספר מוסר שזה מעורר מאוד, אז "הצק"ל שלאג נישט" יגיע יום שיוכלו לישון הרבה ויהיה שינה מתוקה, ולכן "עוררו ישנים מתרדמתכם", ומוסר ספר גורים לעורר האדם, זה מקל נועם לעורר צו שטייגען.

ואת זה צריכים ללמוד מהנפטר הרב שטיינודצאל שהראש היה מונח צו שטייגען און צו חשבון הנפש והתכלית יהיה צו שטייגען, וכמאחז"ל ידאגו כל החבורה ואם מתעוררים לתשובה נפטרים מכל הדאגות.

אף אחד אינו חכם, אם מאוחר מאוד דואים שלא כדאי להתחכם עם הרבש"ע, כדאי כבר בנערות להתעורר ולא כשמזדקנים וזה הופך להיות מאוחר מאוד ואינו כדאי להתעורר אז.

העיקר והחי יתן אל לבו ללמוד מתורתו ותפילותיו ואיך שקיבל בסבר פנים יפות מתוך שמחה והארת הפנים ועמלו צו שטייגען כי זה כל התכלית.

איתא "טוב לילך לבית האבל מלילך לבית המשתה" וההסבר בכך הוא שכשנגמעים לבית האבל דואים את התכלית של האדם ואז זה מביא להתעלות און צו שטייגען,

ובדרך רמזו מסופר על האמרי אמת שהוא עבד תמיד על ענין השמחה וידוע שהיה נמנע מלעלות על הר הזיתים בירושלים באמרו, "הרי כתוב כי בבוא משיח ייבקע הר הזיתים, וכיצד הולכים יהודים על ההר מבלי לחשוש שזאם יבוא משיח ברגע זה, ולפתע יבקע ההר? - אלא אלא חושבים הם שלא יקיץ הקץ באיתו יבקע ממש. עם כל זה, אין להסיח את הדעת מן התקווה לגאולה גם לא לרגע אחד"...

פעם עסק בהתמדת התורה והרגיש לפי בחינתו שחסר משהו, אמר למשמשי שידבקו היכן יש אויה חתונה או שבע ברכות והגיע לחתן ואמר לחתן שהגיע כדי לשמח אותו.

כל מעשיות הצדיקים צריכים להביא אותנו צו שטייגען, "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה" "על האדמה" דייקא מעל האדמה העכער פון די הערד להתעלות מהאדמה, כל אחד בכל מצב צריך להתעלות ולהרים עצמו יותר פון די הערד.

העיקר שנשמטו תמליץ יושר בתוך הצדיקים והצדקניות ומי שאמר לעולמו די ואמר לצדוניתו די ואם עושים תשובה אזי מבטלים ומשברים כל המחיצות ויכולים לזכות לביטול כל הגזירות ולגאולה השלימה.

המצב בארץ ישראל מאוד קשה, ולכן צריכים להתחנן להפלה ולבקש על כל ישראל שבני ישראל יהיו און דערלעבן משיח, ואם מדברים מתשובה צריכים להיות ולהיות בריאים כדי לעשות תשובה, און דערלעבן משיח, "זהחי יתן אל לבו",

והעיקר שכולנו נזכה צו דערלעבן משיח והשי"ת יתן לכולנו בכלליות ובפרטיות שנחזור בתשובה באמת מאהבה ועשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם.

אמרות מהורות
מנינים על הפרשה

כי אני הכבדתי את לבו (י, א)

דהיינו מכאן רואים שפרעה היה עקשן גדול עד למאוד, וא"כ יכולים אף להביא ראיה דמדה טובה מרובה, דאם פרעה הגשמי שהיה עקשן גדול מאוד, וראינו מה עלתה לו עקשנותו, שהחריבה את כל מצרים, כי בגשמיית שאדם עומד ומתעקש על שלו הרי הוא עלול הליה להחריב עולמות, אבל ברוחניות אדרבה צריך הוא להתעקש ביותר שאת ויותר עז, ועל מה יתעקש, אלא יראה להתעקש להיות וותרן ולעבוד את השי"ת וללמוד שעורי תורה ושעות רצופות וכדו, יתעקש שלא לשמוע לקול היצה"ר הרוצה להחטיאנו, ועל זה העקשן נאמר מהגה"ק בעל הגר"א זי"ע "והעקשן יצילה" דקאי על המתעקש בעניני רוחניות שיזכה לכל המצו. (העירך - ע"פ מה ששמעתי מבי"ק מרן רבינו שליט"א - וארא תשע"ג)

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו (שם) יש לבאר על פי מה שפירשתי הפסוק "הי לי בעוורי ואני אראה בשונאי" (תהלים קח) כי דיוע שכאשר אדם יכול להביט ישר בפני שונאו ואין לבו נבהל זהו סימן מובהק שלא יוכל שונאו להרע לו ואין לו מה לירא ממנו ולהיפך אם בכל עת שפוגע בו לבו יפעם וירעש ואינו יכול להביט בפניו ואת הוא על נפילת מולו שנפול יפול לפניו. וזהו שהתפלל דוד המלך "הי לי בעוורי ואני אראה בשונאי" פירושו שיוכל לראות ולהביט בפני שונאיו. והנה "הכבדתי" רומז על מורך ופחד כי דברה תורה כלשון בני אדם ודרך האדם שכאשר לבו מלא מורך ופחד אומר שילכו כבד עליו, וזהו שאמר הקב"ה למשה "בא אל פרעה" ואל תירא מפניו "כי אני הכבדתי את לבו" פירוש שכבר הבאתי מורך ופחד בלבו שבכל עת שיראה אותך לבו כבד עליו וזהו סימן מובהק על נפילת מולו שנפול יפול לפניך. (ארוח עדות)

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו (שם) כיצד נעשו עבדי פרעה "צדיקים" ואמרו: "עד מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את האנשים" אך כונתם היתה שישלח רק את האנשים הידועים בה' הידיעה, כלומר את אלו שהם עובדי ה' ולא את כולם, ועל זה אמר משה רבינו ע"ה: "בבנינו ובכנותנו בצאנו ובקברנו", כלנו עבדי ה' גם הטף ואפילו המקנה שהרי אדם מישראל מצווה על שכינת בהמתו בשבת. (אהל ישר)

לכם לאות (יב, יג) פירש רש"י: ולא לאחרים לאות" מכאן שלא נתנו הדם אלא בפנים. בזה הוראה שלא להראות מעשיו לבני אדם, כי אם בקרבו תוקד אש ומחזין לא יהיה ניכר. (ליקוטי אמרי חיים)

בערב תאכלו מצות (יב, יח) מצה רומז לענוה, שאינה תופחת. כידוע התאוות נחלשות לעת זקנה מלבד תאוות הכבוד שאדרבא בימי הקנה עוד מתגברת. והנה "בערב" - אף בערוב ימים, "תאכלו מצות" - יש לכם לעבוד על מדת הענווה. (ליקוטי אמרי חיים)

הגיולות דצדיקים

- ה' שבט** - רבי צבי מבוטשטש ב"ר יעקב - נטע שעשועים (תקע"ד)
- רבי יחיאל מיכל מייאמפאלי ב"ר יצחק דראביטשער ממעוזבו. רבי שמואל משיינאווא - רמתים צופים (תרל"ה) רבי אברהם אלפסי אב"ד דזוויצא ב"ר משה שמחה - תל"ד מ"מ מקוצק החי' הר"ם ועוד (תרע"ב)
- ט' שבט** רבי יוסף מאיר כהנא מפיסנינקא ב"ר צבי (תשל"ה)
- רבי נסים ב"ר ראובן גירונדי ב' הידושי הר"ן ושו"ת הר"ן (קל"ז)
- רבי יהוסף ב"ר מנחם שווארץ ב' "תבואת הארץ" (תרמ"ה)
- רבי ראובן הלוי מ'ארנוצא ב"ר יעקב חיים אב"ד נאויפאל - דודאים בשדה. רבי יוסף יוסקא הלוי הורביץ מייאסי ב"ר ארי' לייב מוולטשיטק
- תקס"ז** רבי יהוסף ב"ר מנחם שווארץ - תבו' הארץ (תרמ"ה)
- רבי ישראל יעקב מבילקמין ב"ר מנחם מנדל מרימנוב (תקפ"ז)
- רבי יהודה ליכטנשטיין אב"ד בעטלאהן ב"ר יעקב קאפיל - הויגן בית יהודה (תרפ"א)
- רבי מאיר ב"ר יצחק קעגלבונין מפאדובה (שכ"ח)
- רבי שלום מזרחי שרעבי בעל הרש"ש ב"ר יצחק (תקל"ח)
- רבי משה נתן אשכנזי ב"ר צבי הירש החכם צבי (תקל"ח)
- רבי שלמה מסקאלה הממ"ש לצקער ב' "דברות שלמה" ב"ר אברהם תל המגיד ממעזריטש (תקע"א)
- רבי יעקב היילברון הי"ד אב"ד אדא ב"ר יצחק - כוכב מיעקב (תרס"ט)
- רבי דוב בעריש הכהן מראזאוו ב"ר שמואל רפפורט מלבוב - דרך המלך על הרמב"ם (תרס"ח)

- רבי אשר שמואל פאנעט אב"ד הידלאמש ב"ר חיים בצלאל תל' מהר"א אסאד - דברות אש (תרס"ט)
- רבי יחיאל מפאקשיוויצא ב"ר מאיר מדו"קוב (תרפ"ה)
- רבי אליעזר מוקליץ ב"ר חיים מאיר מפינטשויב ויא"ב ב'ז' שבט (תרצ"ז)
- נעק"ה ש"ר רבי ששכר שלמה ב"ר יצחק טייכטל ב' שו"ת "משנה שנינה" הי"ד (תש"ה)
- רבי יוסף יצחק שניאורסון הרי"צ ב"ר שלום דובער מליובאוויטש (תש"ה)
- רבי דהמים חי חיותה ב"ר חנינא הכהן ראב"ד ג'רבא בעל "מנחת כהן" ועוד (תשי"ט)
- רבי יהודה צבי הכהן מסאמבור ב"ר אורי (תרע"ט)
- י"ב שבט** - רבי יעקב יצחק מפאלטישאן ב"ר יוסף יהושע מנאטשאטש (תרמ"ה)
- רבי דוד יהודה לייב מקאזאטין - ד' דוד לייבינע - ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תרפ"ב)
- רבי יעקב שמעון שפירא מאסלב ב"ר פינחס מקאריין (תקס"ט)
- רבי יום טוב נעטיל מטשעכנוב ב"ר מנחם - טהוד דעיונים - תל' החוה הק' מליובלין (תקע"ז)
- רבי יוסף מנחם מנאנש ב"ר יעקב - תלמיד ר' י"מ מקאליב וה"צ מרופשיץ (תקפ"ט)
- רבי משה דן מסקווירא ב"ר אברהם יהושע העשיל (תרפ"ב)
- רבי אברהם שמואל טוועריסקי מפאלטישאן ב"ר אלעזר (תקס"ט)
- רבי ברוך ב"ר זלמן סוויצקין ר"י טלו קליבלנד (תשל"ט) רבי מרדכי מלעמוויטש ב"ר נח (תק"פ)
- רבי אביגדור ב"ר יונתן בנימין פולק מספינקא - סייגט (תרצ"ז)
- רבי אברהם בן - ציון ב"ר יהושע צבי מיכל שפירא מירושלים (תש"ו)
- רבי יעקב יהושע פאלק ב"ר צבי הירש ב' "פני יהושע" (תקס"ו)
- רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר ב"ר שרגא פיבל מאריצא (תרצ"ה)
- רבי אהרן ארי' ליפער "ארוח לייב" ב' יד אהרן מנדבורנא וקאליש ב"ר ישכר בער (תשל"א)
- רבי אריה לייבוש מאפסא ב"ר יוסף זכריה מנחם מסליפא - ישמח צדיק/יסוד לקרא (תרפ"ט)
- רבי יצחק יחיאל פאנעט ב"ר משה מדעעש (ת"ש)
- רבי דוד ב"ר מנחם מנציון שפירא ב' "בני ציון" מיי"ם (תשל"א)

פעם אחת רצה הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א לנסוע למורו ורבו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'נסק זיע"ע, אולם לא היה לו כסף לתשלום עבור נגיעה בעגלה, והלך רגלי.

פתאום ראה שנוסע חסיד אחד על אותו הדרך שהוא הולך, וחסיד זה היה עשיר ידוע בוורשה. ניגש רבינו אל העשיר ושאלו להיכן הוא נוסע, ענהו העשיר שהוא נוסע לעיר ליז'נסק, לרבי אלימלך. ובכן, ביקש ממנו רבינו, היות וגם הוא פניו מועדות לרבי, שירשה לו לעלות על אותה העגלה שממילא נוסעת לאותו מקום.

הסכים העשיר, והרה"ק מלעלוב עלה על העגלה. באמצע הנסיעה התחיל העשיר ללעוג לר' דוד, כי לא הכירו וחשב שהוא ח"ו עני ואדם נחות, ואילו הרה"ק ר' דוד שתק ולא ענה לו כלום. כך היה כל משך זמן הנסיעה. הוא דיבר ושחק ממנו ורבי דוד לא ענהו.

כשבאו לליז'נסק נכנס ר' דוד לפרחדור של הרבי ר' אלימלך, אולם העשיר נכנס מיד לרבי, בעוד שר' דוד הבין שאין זה ראוי להכנס מהנסיעה היישר אל קודש הקדשים, שהרי צריך מעט הכנה נפשית עד שנכנסים לפני ולפנים. ובכן חיכה ר' דוד מעט ואח"כ נכנס.

הרבי ר' אלימלך שוחח אתו זמן רב, כשעתיים. בסיימם את שיחתם, יצא ר' דוד אל פרחדור הבית, ופנה לעשיר ואמר לו: סעו לכם לדרככם. כי אני אשאר כאן עוד איזה זמן, והוסיף עוד ואמר לו: אם תיסעו לעירכם ובאמצע הדרך תשמעו קול צווחה, תלכו אחר הד הקול, ותדעו אז מה שיש לעשות...

אותו עשיר, שקודם לא החשיב את ר' דוד והיה בעיניו כאיש פחות ח"ו, הרי שכעת אחרי ראותו שהרבי ר' אלימלך שוחח אתו זמן כה רב, הבין כי הוא אינו איש פשוט והתחרט מאד על שעשה ממנו שחוק ולעג לו, ועל כן, אחרי שמעו את דבריו, הכניסם לליבו להיות לו לזכרון, ולבלתי סור מהם.

כשהיה העשיר באמצע הדרך, סמוך לאיזה יער, שמע לפתע מרחוק קול צעקה איומה בשפה הפולנית, שתוכנה היה קריאה להצלה, נזכר מיד בדברי ר' דוד וסטה מדרך המלך אל עובי היער.

העשיר שזלזל ברבינו שמע קול זעקה ביער, וניגש עד לאיזו ביצה עמוקה וטובענית, שם ראה שר אחד ששקע בביצה, הוא ועגלתו יחד עם הסוסים, עד כי לא הצליחו להיחלץ.

על מנת לחלצם, קשר העשיר חבל עבה לעגלה שלו שעמדה במרחק מה במקום יבש, חיבר את הקצה השני אל העגלה הטבועה בבובץ, התיישב בעגלה שלו, הצליף על גבי סוסיו ואחרי כמה רגעים משה את העגלה עם השר היושב עליה מתוך הבובץ, והציל את השר.

לאחר שחילצו, סיפר לו אותו שר כי יומיים שלמים היה שקוע שם, באותה ביצה, עם עגלתו, בלי אוכל ושתיה. כאשר הוציאו העשיר, היה השר מצונן כל כך עד שאבדה ממנו כמעט צלם אנוש.

העשיר הלבישו מיד במעיל עבה וחם, והאכילו והשקהו עד ששבה אליו נפשו.

"מאין אתה?" שאלו העשיר, "מוורשה", השיבו השר.

"גם אני מוורשה", השיבו העשיר בשמחה, "ואני נוסע לשם עכשיו. אהיה לך לחבר ותוכל לנוח בביתי עד שתחלים לגמרי!"

וכך אכן היה. כשהגיעו לביתו הפשיט ממנו את בגדיו הרטובים והמלאים טחב ובובץ, השכיבו על המיטה ונתן לו תה וקפה וכל טוב עד שנפלה עליו תרדמה חזקה, ובבוקר שב לאיתנו לגמרי.

העשיר הסיע את השר לביתו ונפרד ממנו תוך שהשר מודה לו מקרב ליבו בשמחה עצומה.

כמה ימים חלפו, והשר שלח לקרוא לעשיר. כאשר הגיע אליו, שאלו: איזה תגמול ביכולתי לתת לך תמורת החיים שהחזרת לי, כי אילולי הגעת להצילני, הייתי מת בתוך זמן קצר מאפיסת כוחות!"

"אין לי כל צורך בתגמול!" ענהו העשיר, "די לי בכך שהצלתני בן אדם ממוות, ושמחה זו היא תגמול מספיק עבורי!"

"על כל פנים", ענהו השר, "אמור לי שמך וכתבתך, בכדי שאדע תמיד מי היה מצילי הרחום, ויהיה לי זה לזכרון תמיד."

"נו", השיבו העשיר, "את זה אוכל לעשות."

אמר לו את שמו וכתובתו, השר רשם את הדבר ביומנו והעשיר שב לביתו.

עברו ימים, חלפו שנים, והגלגל החוזר בעולם נהפך על אותו העשיר, עד שאיבד כל רכושו והגיע לדיוטא תחתונה. איבד את מסחרו, מכר את ביתו ואת כל אשר לו, את מלבושיו היפים והמגוהצים, את רהיטי ביתו ואפילו את כל כלי ביתו שהיה להם איזה שווי כספי, ובלבד שיהיה לו במה להחיות את נפשו.

משתמו כל נכסיו אותם יכול היה למכור, הפך העשיר לעני החוזר על הפתחים, הלך מעיר לעיר ומכפר לכפר והיה במצב נורא כזה תקופה של עשר שנים, עד ששכח לגמרי שפעם היה עשיר. הוא התרגל כל כך לפשוט יד, עד שלא הבחין אפילו למי הוא מושיט את ידו, ליהודי לנכרי, יהיה מי שיהיה...

סיבובי הארוכים הרחיקוהו מעירו וורשה, ושוב חזר חלילה, עד ששב לוורשה.

שהרי, חשב, מי יכיר אותו אחרי תקופה כה ארוכה? וגם, בוורשה, העיר הגדולה, אפשר לעשות כסף...

וכך בבוקר השכם התחיל את סבוביו על פתחי הנדיבים, ואפילו עצר אנשים באמצע השוק בבקשת נדבה.

בבוקר בהיר אחד, בשעה שעמד בשוק, ראה איזה אדון נוסע בכרכרה מפוארת, ניגש אל הכרכרה פשט את כובעו, הרכין ראשו כלפי האדון בהכנעה, והושיט את ידו לאמור "תן איזה אגורת כסף".

הביט עליו האדון ואמר לו "בוא נא אתה, יהודי!"

הדברים הללו, כשיצאו מפי השר, היו לו כמהלומה חזקה. מי יודע איזה משפט רצה האדון להגיש עליו? ומרוב פחד, נשא מיודעינו את רגליו וברח...

האדון צויה על משרתו שירוץ אחריו ויתפשהו ויביא אותו אליו. רץ אחיו המשרת, תפסו, אחז אותו בזרועו והביאו ככה אל כרכרת השר.

בפיק ברכים עמד ה"יורד" לפני השר הנכבד, שהיה מושל וורשה. ולמרבה הפתעתו, החל השר מסביר לו פנים ומדבר איתו באהבה וברחמים, ואמר לו: אל נא תפחד, יהודי, לא אעשה לך כלום, אל תפחד, הרגע מעט בבקשה" וכהנה וכהנה עוד מילות הרגעה ונחמה...

משנרגע מעט, פנה אליו השר: "אמור נא לי, מה שמך?" אמר לו ה"עני" את שמו.

"האם תכיר אותי?" שאל אותו המושל. "אני? את השר? איך זה אכיר?" תמה מיודעינו.

"אם אינך מכיר אותי", השיבו המושל, "אזכיר לך! זוכר אתה שלפני כמה שנים הצלת את חייו של שר אחד כאן ביער הסמוך לוורשה?" "זוכר אני, השיבו העני".

"ובכן, תאר לעצמך, אני הוא המדבר אליך! אותי הצלת ולי עשית כזו טובה במסירות נפלאה כל כך!"

"שמח אני על הידיעה הזאת" השיב העני בשברון לב "על כך שכבודו מזכיר לי שהייתי פעם עשיר..."

שאל אותו השר איך הגיע למדרון נורא כל כך, וסיפר לו כל מה שעבר עליו מיום שעזב אותו, הוציא השר פנקסו ונתן לו שטר שיקבל אלפים רובל מחשבון הבנק שלו.

בלי לחכות הרבה פדה העני את השטר, ויצא מיד לעשות עסקים ושוב הצליח ועלה ועלה עד ששב אל עשירותו הקודמת.

בכל אותו זמן, כבר הסתלק רבי אלימלך מליז'נסק מהעולם והחזרה מלובלין כבר היה ממלא מקומו וגם הרבי ר' דוד'ל מלעלוב היה כבר למנהיג בדורו והיה מפורסם מאוד כבעל מופת וכבעל מידות נפלאות.

העשיר, ששמע את שמעו, אולם לא הכירו ולא זכר כי הוא הוא זה שנסע איתו לרבי אלימלך, נסע אליו.

אך דרך על מפתן ביתו, זכרו ר' דוד וביקש ממנו שיספר לו מה עבר עליו במשך השנים הללו. הרצה לפניו העשיר את עליותיו ומורדותיו ושוב את עלייתו העכשווית.

משסיים, פנה אליו מרן מוהר"ד מלעלוב זיע"א בזו הלשון: תדע, כי באותו הזמן שלעגת לי בנסיעתנו, נגזרה עליך מיתה מן השמים. אני ידעתי מהגזרה ונכנסתי להרבי ר' אלימלך לטכס עצה איך לבטל ממך את הגזירה, והצלחנו להמירה באחרת: שתהיה עני, ועני חשוב כמת, וזבה יהיה לך כפרה על הלעג,

אלא שהיות ואתה עשית טובה גדולה עמדי בהביאך אותי לליז'נסק בעגלתך, השתדלתי לעשות לך טובה שאחר שתסבול הצרות הללו ישיבו וישיבו אותך על כנך לעשירותך.